

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Indfødsretsudvalget har den 14. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 37 (alm. del) efter ønske fra Peder Hvelplund (EL) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 37:

Vil ministeren vurdere om et afslag på dispensation i sag nr. 15 på dispensationsliste 7, lov II 2024-25 (IFU alm. del bilag 20) ville stride imod Danmarks forpligtelser efter Handicapkonventionen?

Svar:

1. Det følger af grundlovens § 44, stk. 1, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov (naturalisation). Det er således Folketinget, der ved lov tildeler dansk indfødsret.

Beslutningen om, hvorvidt en ansøger skal meddeles dispensation fra betingelser i cirkulæreskrivelsen, træffes af Folketingets Indfødsretsudvalg. Det betyder, at det er Indfødsretsudvalget, der foretager den retlige vurdering af sagen.

Det fremgår af præmisserne til Højesterets dom af 13. september 2013 (gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2013, s. 3328-3336) bl.a., at Danmark har påtaget sig en række folkeretlige forpligtelser, som forudsættes efterlevet ved Folketingets udøvelse af skønnet over, om dansk statsborgerskab skal meddeles en ansøger.

Folketinget forudsættes således at efterleve Danmarks internationale forpligtelser, herunder FN's konvention af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap (handicapkonventionen), i forbindelse med behandling af sager om meddelelse af dansk indfødsret.

2. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan oplyse, at handicapkonventionen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at handicappede personer kan nyde rettigheder på lige fod med andre, uanset at de pågældende har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som hindrer de pågældende i at opfylde en eller flere betingelser for erhvervelse af dansk indfødsret.

26. november 2024

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2024 - 17458
Akt-id 2877699

Handicapkonventionens artikel 5 indeholder således et generelt forbud mod enhver form for diskrimination af personer med langvarige funktionsnedsættelser, og artikel 18 forpligter medlemsstaterne til bl.a. at anerkende retten for personer med handicap til statsborgerskab på lige fod med andre.

Handicapkonventionens artikel 5 og 18 indeholder alene en ret for personer med handicap, der er omfattet af konventionen, til på lige fod med andre at erhverve statsborgerskab. De omfattede personer har derimod ikke et retskrav på erhvervelse af statsborgerskab.

Handicapkonventionen er ikke til hinder for, at der i forbindelse med en ansøgning om dansk indfødsret som udgangspunkt kan stilles de samme betingelser over for personer, der er omfattet af konventionen, som der stilles over for personer, der ikke er omfattet af konventionen. De betingelser, der stilles, må dog ikke udgøre diskrimination i forhold til personer omfattet af konventionen.

I det omfang en person er omfattet af handicapkonventionens anvendelsesområde, og betingelserne for erhvervelse af dansk indfødsret ved naturalisation – sammenholdt med handicappet – udgør en barriere for, at den pågældende kan opnå statsborgerret, skal der være mulighed for dispensation fra disse betingelser.

Det bemærkes endvidere, at en ansøger, der ikke er blevet medtaget i en lov om indfødsret, ved domstolene kan få prøvet, om folkeretlige forpligtelser, herunder handicapkonventionen, er krænket, og om ansøgeren i den anledning har krav på erstatning eller godtgørelse.

3. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan endvidere oplyse, at det fremgår af § 23, stk. 1, i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation, at det er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren er selvforsørgende. Det indebærer, at ansøgeren ikke må have modtaget hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven inden for de seneste 2 år forud for fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det fremgår videre af cirkulæreskrivelsens § 23, stk. 2, at i forbindelse med fremsættelse af et lovforslag om indfødsrets meddelelse må ansøgeren i de seneste 5 år ikke have modtaget den i stk. 1 nævnte offentlige hjælp i en periode på sammenlagt mere end 4 måneder.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan hertil oplyse, at kontanthjælp udbetales efter lov om aktiv socialpolitik. Kontanthjælp er dermed til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan endvidere oplyse, at ledighedsydelse, som gives til personer, der er visiteret til fleksjob, ligeledes udbetales efter lov om aktiv socialpolitik. Ledighedsydelse er dermed til hinder for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23.

Ministeriet forelægger imidlertid efter fast praksis sager, hvor en ansøger har modtaget ledighedsydelse, for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra kravet om selvforsørgelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23. Forelæggelse sker i den forbindelse efter cirkulæreskrivelsens § 25, stk. 1.

4. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan yderligere oplyse, at Vestre Landsret ved dom af 7. februar 2020 har taget stilling til betydningen af udbetalt ledighedsydelse i en konkret indfødsretssag. Ministeriet har tidligere oversendt en orientering om dommen til Folketingets Indfødsretsudvalg, jf. IFU (Alm. del) bilag 120 2019-20. Det fremgår af dommen bl.a., at Vestre Landsret i sin begrundelse bl.a. har anført, at sagsøgeren på baggrund af sit handicap – det var lagt til grund i landsretten, at sagsøger på tidspunktet for Indfødsretsudvalgets beslutning var handicappet – alene var i stand til at arbejde i et fleksjob, og at han dermed i tilfælde af uforskyldt ledighed ikke var berettiget til at opnå arbejdsløshedsdagpenge, uanset om han havde været medlem af en arbejdsløshedskasse. I modsætning hertil ville en person uden handicap, der var i arbejde, have været berettiget til at modtage arbejdsløshedsdagpenge ved uforskyldt arbejdsløshed, såfremt personen var medlem af en arbejdsløshedskasse, hvilket ikke havde været til hinder for dansk indfødsret. Landsretten fandt på den baggrund, at sagsøgeren indirekte blev forskelsbehandlet som følge af sit handicap i forhold til personer uden handicap, og at forskelsbehandlingen ikke kunne anses for objektivt og rimeligt begrundet, og den derfor var i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 14 og FN's Handicapkonventions artikel 18.

5. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan om den konkrete sag, som spørgsmålet vedrører, oplyse, at ansøgeren ikke opfylder kravet om selvforsørgelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23, stk. 2 i, idet ansøgeren har modtaget ydelser efter lov om aktiv socialpolitik (ledighedsydelse) i perioden fra den 1. april 2020 til den 30. juni 2021.

Det fremgår af den til sagen fremlagte lægerklæring af 24. januar 2022 bl.a., at ansøgeren lider af paranoid skizofreni, posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) og periodisk depression. Det fremgår endvidere af lægerklæringen, at ansøgeren "er førtidspensionist pga. psykiske udfordringer og lavt funktionsniveau."

Det fremgår yderligere af sagen, at ansøgeren fra den 1. juli 2021 er tilkendt førtidspension, og at ansøgeren opfylder cirkulæreskrivelsens øvrige betingelser.

Sagen har været forelagt for Indfødsretsudvalget efter fast praksis, jf. cirkulæreskrivelsens § 25, med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der på grund af ansøgerens funktionsnedsættelse kan dispenseres fra kravet om selvforsørgelse, jf. cirkulæreskrivelsens § 23. Udvalget besluttede under mødet at udsatte sagens behandling.

6. Det er en forudsætning for at kunne foretage den i spørgsmålet anmodede vurdering, at der tages stilling til, hvilke faktiske oplysninger der kan lægges til grund i sagen.

Det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen bl.a., at ansøgeren lider af paranoid skizofreni, posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) og periodisk depression. Endvidere fremgår det, at ansøgeren har psykiske udfordringer og lavt funktionsniveau. Udlændinge- og Integrationsministeriet lægger på den baggrund til grund, at ansøgeren har en langvarig funktionsnedsættelse, og at ansøgeren derfor er omfattet af handicapkonventionen.

Idet ansøgeren er tilkendt fleksjob, lægges det endvidere til grund, at ansøgeren som følge af sin langvarige funktionsnedsættelse alene er i stand til at arbejde i et fleksjob. Det betyder, at ansøgeren i tilfælde af uforskyldt ledighed ikke er berettiget til at opnå arbejdsløshedsdagpenge, uanset om ansøgeren er medlem af en arbejdsløshedskasse. Ansøgeren modtager som følge heraf i stedet ledighedsydelse og opfylder dermed ikke selvforsørgelseskravet efter cirkulæreskrivelsens § 23. I modsætning hertil vil en person uden en langvarig funktionsnedsættelse, der er i arbejde, være berettiget til at modtage arbejdsløshedsdagpenge ved uforskyldt arbejdsløshed, såfremt personen er medlem af en arbejdsløshedskasse. En person vil i et sådant tilfælde opfylde selvforsørgelseskravet efter cirkulæreskrivelsens § 23.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at faktum i den konkrete sag sammenholdt med domspraksis, jf. ovennævnte dom af 7. februar 2020 fra Vestre Landsret, peger i retning af, at domstolene i den konkrete sag ville komme frem til, at et afslag på dispensation fra selvforsørgelseskravet, jf. cirkulæreskrivelsens § 23, vil være indirekte forskelsbehandling som følge af ansøgerens handicap i forhold til personer uden handicap, og at en sådan forskelsbehandling ikke vil kunne anses for objektivt og rimeligt begrundet.

Kaare Dybvad Bek

/

Christine V. Johansen